

Bába nedělní.

Příloha ku „katolickým novinám.“

Číslo 52. Ratibor, dne 25. prosince 1904. Ročník 12.

Swatá Alžběta,

kněžna durinská.

(Pokračování.)

Pohřební průvod ubíral se do kláštera leštního Rheinhardské, kdež si přál Rudolf odpočívati.

Památka den pro celou krajinu. Na tolik hodin cestu vyšli všichni obyvatele z okolních měst a dědin kolem Wartburka.

S průvodem vrátili se durinskí kněží opět do svých dědin. Za změněných jsou jejich postavy; jižní slunce opálilo obličej do hněda, oděm sedran, tělo shrbeno, mnozí ranění; v řadách znáti četné mezery, značná část jich zahynula britským mečem šveců Turků. Otcové, matky, ženy, děti, příbuzní pátrají netrpělivě, kde jest člen jejich rodiny. Vída, slyší-li, že ho již není mezi živými. Na jiné straně opět veselý jásot a radostné volání, osmašlých zbrojnošů vystupuje z řady a hlásí se ke svým.

Ze všech klášterů durinských přicházejí deputace k pohřbu, biskupové, opati, šlechtici a nedohledný zástup lidstva shromáždil se na širokých lučinách kolem kláštera Rheinhardského.

Zvláštní pozornost jest věnována Alžbětě; kráčí se čtyřmi sirotky za rakví muže ve dvacet sedmi letech zesnulého.

Z Eisenachu jsou tu všichni mimo starce a nemluvnata, svědomí je prudce sstěhá za nevěstičnost a ukrutenství.

Šle, kněžata z Wartburku s matkou ocelávají u klášterního kostela průvod. Alžběta se žostí se vše pozdravily a políbily, avšak Zindrich s Konrádem neodvážili se ani přistoupiti ke světrů.

Opat Rheinhardský sloužil služby boží a uložil pozůstatky do rodinné hrobky. Toť byl smuteční den celého národa, plácem se otrájal zdi chrámové, ve dne v noci ozývaly se modlitby a zpěvy žaltáře — lid se nechtěl z kostela vzdáliti; pobožnost za kněžate trvala po celý týden.

Alžběta nepřátelům odpustila.

Pokud se konaly pobožnosti za zesnulého, býdli Alžběta v klášteře, rytíři se rozestli na noc do stanů pod Wartburkem na rychlo postavených.

Konečně se rozcházel lid opět po práci a krajem se rozproudil všední život.

Rytíř Rudolf Waltr oznámil Zindrichovi, že se dostane v určitou hodinu na hrad s ostatními šlechtici, jež dosloužili v Itálii nebožtíku knížeti i smrti. Zindrich tussil, co ho čeká, ale neodvážil se odporovati.

Alžběta kráčí na Wartburk zavěšena jsouc v mohutné rámě Rudolfovo, malý Herman stoupá vedle matky, Zsentruda a Zitta nejsou dvě dcerušky.

(Pokračování příště.)

Šod Boží vánoční.

Přiblížila se doba, kde pozdravení andělské k Panně nazaretské mělo se uskutečniti, a protože chváta Bohorodička, poslušná jsouc rozkazu vyššího do města vznesených předků svých. Leč, ach! dcera královská nenalezá odpočinku, nenalezá ochrany; do svého přišla a svoji ji nepřijali.

Jest tmavá noc; přichází v Betlémě odpočívají, jen pastýřové ponocují a stráž noční nad svým stádem majice, bdi, ano nad Betlémem vyháží jasnost nebeská a nebesťanů velebná zaznívá píseň. Udivení stojí pastýřové a prawi vespolet: „To není ranních červánků lesť, aniž ptactva veselá píseň, toť tvorové vyšší, jenž propěvují: „Sláva na výsoctech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ A již stojí u prostřed nich jeden z pěků nebeských a prawi: „Nebojte se! Zvěstuji vám radost přemělitou, kteráž bude všemu světu: Vy narodil se vám dnes Spasitel. A to budiž vám znamením: naleznete nemluvnátko plénkami obvinuté, a v jeslích položené.“ A pastýřové šli, aby se přesvědčili o tom, co jim anděl zvěstoval. A co spatřili? Viděli chudíčk ještě a ještní. Ale chudoba tato jich nezarmoutila, nepohoršila, neodvrátila od místa vykoupení svého; nýbrž

stala se jejíž útěchou, jejíž slávou: ona je povzbudila k tomu, aby češť svou hledali v chudobě a v tom Jemu, jenž v chudobě se narodil, ačkolí mohl bohatství woliti, podobnými se stali. Za myšlenka, že jsouce chudí, stali se vyvolenými chudického Spasitele, tak je blázna, že (Luk. 2, 20.) se navrátili a chválíce Boha, litovali bohatců Jeruzalémských, že Bůh před nimi strhl, a chudým, malým zvěstoval, než aby jim byli záviděli.

Tak důležitými staly se ješle betlémské! Ale zvláště vás, bratři moji, v chudobě postaveni, upozornil bych dle slova swatého Bernarda na ten poklad, který v sobě chováte, vždyť nám světec tento prawi: „Chudoba stala se pokladem, který přemnohých měl, ani toho neznaje. I přišel Kristus a objevil se znamením chudoby, a hned chudobou svou světu oči otevřel, a všickni chválili Boha.“ —

Chudí a opuštění tohoto světa, kteří dnes hlas s myšlín betlémských slyšíte, pozorujte a vízte, co vás útěchou a důvěrou naplniti musí. Vy se přiznáváte k učení, které vás nízky pomýšluje, chudých cti a bidu vášní oslažuje. Před světem jste omšem nízci a malí, ale právě proto na vás jest, abyste prvými se stali v království Kristově a božím! — Chudí a opuštění tohoto světa! snáštějte, trpte a bojíte za svým novorozeným Spasitelem, vždyť co zde chudobou nazváno, tam na věčnosti v nehybnouci pokladě se promění! či máha života zde klesá, pomznají se tam nad hvězdami.

Než ať sám jednorozený Syn boží v nejvěšší chudobě se narodil, ačkolí celému světu ulágal, že chudoba není přetěžkou k dosažení časté a věčné blaženosti; proto přece nynější pokolení s jistou nenahyceností po věcech vezdejších touží, jakoby jedině v nich pravé blaho a pravá spása uloženy byly. Všechy téměř mrstvy lidské společnosti jsou nalažlivým kvasem touhy po bohatství a pokladech více méně prosáklé, a tudíž je nynější pokolení, ztratitovši wru v božskou prozřetelnost, namnoze nešťastné, a srdce jeho pusté a prázdné, chladné ba studené, ačkolí uprostřed něho stojí Jen, u kteréhož by pravou spokojenost nalézti mohlo, jehož msta nezná, znáti nechce. A přece pomijejíci a nestálá jest myšlénka moc a sláva a zvrátke a nespolehlivé myšlénky bohatství tohoto světa. Kde jsou ať králové a mocnatové, kteří kraj světa opanovali, kteří svým bohatstvím weššeren svět zaslepovali? Kde jsou koruny, kde purpur, který je kráslil? Kde poklady jejich? Mnozí mužové omšem, kteří všemu tomuto vládlí, poznávali we mážných životě swého dobách nicotu toho.

Saladin, mocný panovník Asie, byl blízek smrti a dala k sobě zavolati praporečníka svého, podal mu kus bílého plátna a prawi: „Před, uwyhl jsi, jak w bitvě, tak i w průvodu slavném znamení toto vítězství, tento prapor, přede mnou nositi. Ale chci také i nyní, abys tento prapor před mou smrtí wztýčil a prošel weššeka mojsa má, a ulice

měst říše mé, a všem oznamil: „Vizte, veliký Saladin umírá, a že všech pokladů a že všeho bohatství nic sebou neběře, leč toto plátno umrlčí.“ — Tak spravedlivě a šlechetně soubil a mluvil pohan, který nezna Spasitele v chudobě narozeného.

A k tomuto umírajícímu pohanu wehl bych vás, wy křesťané nespravedliví, jimž žádný prostředek k dosažení bohatství není spátný, žádné přílázky dosti swaté: k tomu bych wehl vás, snad jemu snáze uwěříte, než Kristu w Betléme, w chudobě narozenému, vždyť jste jemu po weššeren život svůj newětili. Tam olágal bych vám toho, který trůny bořil, koruny rozdával, zlatem, stříbrem a drahotami se odíval, toho, který jedinou rozkoš milionů sobě zakoupiti s to byl. Co mu wše prospělo, co mu zbylo, když za všech pokladů swěta ani jediný den, ani jedině otamžení života sobě zakoupiti nemohl. Ze všeho mu nic nezbylo jen prostě umrlčí roucho; jemu jako nejposlednějšímu z poddaných molem podešláno bylo, a po trýmka jeho byli čerwowé.

Marná tedy jest touha po bohatství a pokladech tohoto světa; vždyť právě tentráte nás opouštějí, když bychom pomoci jejich nejvíce zapotřebi měli. Protož, křesťane milý, buď spravedlivě žij, dle slova dnešní sw. epistolý k Titovi, a shromáždij sobě pokladě takové, kterých ani rez nekazí, mol nezere a zlobějové nekradou. Shromáždí sobě pokladě, za které duši své spokojenost, mír a konečně věčnou blaženost zakoupiti může; powrhni vším, co tobe swet podává, neboť věci wezdejší jsou nestálé a touha po radosti světské jest nebezpečná.

Obrátím-li zraký své k Tobě, ty novorozený Spasiteli, pozorují-li chudobu Tvou, kterou jsi wyvolil, tu mimowolně tane mi na myšlén slovo, které jsi strze ewangelistu svého sw. Zlatáše (6, 24.) prawi: „Věda wam bohatým, nebo již máte pořešení své. Věda wám, kteří se nyní smějete, nebo žmlejí a plakatí budete.“ On sám weššero se vzdal, slávu světskou, češť pomijejíci, radosti nestálé, blaženost domnelou, wše, wše opustil, aby se w srdci věčném tomu chudému Bohu klaněli, který nechtěl býti tím, čím wy jste. A proč wylowil tak strašné věda nad bohatými? Což jest bohatství samo w sobě před obličejem Páně hříchem? Nikoli; ale proto, že jest bohatství nejmnocnější prostředkem k dosažení ne „radosti w Pánu“ ale radosti tohoto světa — hříšných a nedowolených; proto, poněwadž boháč u wyhledávání wezdejší blaženosti tím snáze cti a účel života swého ztratiti a po bezcesti hříchů kráčetí může; proto, poněwadž nás sám božský učitel upozorňuje, an prawi: „Kde jest poklad twój, tam i srdce twé.“ Nebo co duši člověka nejsnáze do záhuby tělesné i duševní uwrhnouti může, co jej nejdříve otrokem hříchů čini: jest bohatství, kterým člověk všem hříchům svým, tělu swému hověti, s ním se mazliti, wše nepřijemné odstraniti může, jen když si ničeho odepriti nemůže, co

jemu jest milé a příjemné. A toho považuje svět náš za šťastného a blaženého? před tím se totiž nejvíce? Zajisté před tím, jemuž štěstí vezdejší nejvíce přálo. Tu se neptá, zdali člověk bohatý před světem, také jest bohatým na skutky dobré před Bohem; neptá se, zdali těmi poklady, kterými sobě všude přístup zjednal, si také otevře bránu tralostimi nebeského?

A proto přece svět tento tak málo si pravé radosti v Pánu všimá. Chceš-li se radovati a veseliti, otevři poklady své a veliký zástup lidí k twému vyražení zapomene na vše, na Boha, duši, věčnost, ano i na svou lidskou důstojnost, a bavití a vyražeti tebe bude, byť i ste i oba duši svou při tom ztratili. A jaký bude konec těch veselosti a radovanek? jaký konec twý, křesťane, který jsi po celý život jen radosti a vyražení vezdejší mýhledával? Když je přiblíží poslední hodinka života, zdaž byš se k tobě se šel. Chýřnostem postaviti a tebe tázati nemoh: „Kde jest twý knězci leš? kde průvody s pochodem? kde hmejici pochvala při hostinách a vyražení? kde vítězné vence a lesklý purpur? kde pochlebničí množitvi veliké? Vše jest to tam! Silná wíhřice pýšným stromem života twého zatřásla, zlomila korunu jeho a okraš jej zbavila. Kde jsou nyní všickni ti falešní přátelé? kde wejele společnosti? kde hejno podlizavých lichotníků? Co byly všecky radosti twé? Nic než kratičky sen, který blízko jitra zaplašilo; byly to jarní břitky, které medro slunce leního spálilo; stínové to byli, kteří uprchli; poměrné zámk, které skutečnost zborila. Všeco tebe opustilo, jen Cirkle, kterou jsi pronásledoval, otvírá své ramé, a přijímá tebe pod svou ochranu.“ Tak mluvil šw. Jan Zlatoustý k nebeskému miláčku císařovu, upadnuššimu v nemilost. Ovšem wešlo se Eutropiowi tak, jako mnohemu křesťanu! doklad w přízni císařové postupoval, doklad všemohoucím milostníkem jeho byl: nedbal walně Boha, swých příkazani jeho si nevěššimá a svědomí jeho radostmi vezdejšími opojeno, ani se neprobouzelo; ano mnohé zákony a mnohá nařízení wydawal na ujmu a tu zláze naboženštwi a Boha, kterého poznati nechtěl. Ale pak, když w nemilost upadl, našel chrám, kterému se dříve mýhýbal, objímal oltář, který se mu dříve hnusil, mýhledawal společnost těch, jež dříve týral a pronásledawal, mýhledawal je proto, aby když ho vše opustilo, bohatštwi, radosti, důstojnosti, aspoň ten bídný život zachránil.

Když ale, křesťane můj, nejmocnější panovník jedentrate přijde, u něhož jsi byl mýhledávaním světských radosti již dávno v nemilost upadl, a když požádá od tebe účtu ze života minulého, pak mu řekni: „Pane, ještě jsem se dosti nenaradawal, světa nenaučiwál, nenaweselil!“ — Pak i tebe bude stýhati, jako nemilost císařowa Eutropia, a spravedlnost jeho tebe souditi. Blaze tobě,

jest-li nalezněš misticla w lůnu matky Cirkwe, kterou jsi snad po celý život pronásledawal; blaze tobě, jest-li nalezněš podporu a ochranu tam, kde jsi základy podkopával a bořil.

Protož, bratři moji, necht pohled na jesle betlemské nás dnešního dne naučí opowrhovati důstojnostmi světa, neboť ti, jenž pomýšleni mýhledávají, zapominají na pokorného Krista; necht nás naučí newššimati si bohatštwi jeho s radostmi, kterých nám podává, poněwadž marné jsou a trvání nemají, hříšné a nedowolené jsou, a čini z nás syny hněwu Božího. Strýglivě, spravedlivě a pobožně živi budme na tomto světě; odřeňme se z lásky ku Kristu bezbožnosti a světských žádostí, očeláwající blahoslavené naděje a přísti slávy velikého Boha a Spasitele našeho, Jezise Krista, kterýž dal sebe samého za nás, aby nás wyloupil od všeliké nepravosti a očistil sobě lid wýzcný, následowný dobrých skutků. Amen.

Na štědrý večer.

Wánoční rodný obrázek.

Wypravuje J. J. Chwalowski.

(Potračování z „Wánoční Přílohy“.)

A Růženta posložila ručku svou na prsa rozpálená. Pak potračowala slabým hlasem: „Před rokem nebyla jsem ještě nemocná a witr nestučel tak strážně. Dobrá matinka byla také ještě s námi. Ach, milý tatínku, byla to krásná noc! Když zwony zazněly a drahá maticka wstala a prawila k Františce, aby mne oblékla do teplých, nomých šatů, které mi nadelil Jezíšek, ach! jak jsem byla šťastna a blázena! Wenku wál sice mrazivý witr, ale Františka wzala mne do náruči, zawinula do těžkého šátku a nesla mne až do ložte. Ach, tatínčku, tam bylo krásně, jako w nebi! Tak mnoho světla — tak mnoho květů kolem jesliček! A warhany hrály tak krásně a w ložte na kůře pěkně zpíwali. Maticka šla se mnou až k jesličkám a ulázala mi malé Jezulátko, jež tam na slámě leželo. Ach, to dělátko bylo tak krásně a spanilé! Díwalo se na mne tak usmíwawě, a od té doby mám je tak ráda . . . ach, též byš je ještě jednou uwiděla!“ —

„Ale, milá Růžento, to přece není možno; neshýššis jak wenku sluci witr a zmrzlý snh prudce bje do oken?“

„W loni také sněžilo“, šeptá Růženta.

„Ano, ale tentrát byla jsi zdrowá.“

„Ovšem,“ wzdychla smutně Růženta — — —

Zwony zatím přestaly zněti. We světnici bylo šhýšet, jak wenku mimojdncím wrzá snh pod nohama.

„Tatínku“, prawi pojednou zase Růženta, „já byš tak ráda weděla, zda-li milé Jezulátko také letos je zase w ložte?“

„Zcela jistě je tam, Růženko“, prami otec.
 „A jak to víte, tatínku?“ táže se Růženka.
 „Vždyť ono přece každý rož je v kostele.“
 „A vy jste je také už viděl, tatínku?“
 „Zajisté, dítě mé, ale jest tomu již welice — dáwno!“

„Ach,“ pokračowala Růženka dále, sepnuwsi profebně ručenty, „tobyhste jen chtěl, drahy tatínku!“ — —

„Mluw, mé srdčko, mluw rychle, co si přeješ?“

„Růže, přála bych si, abyste šel dnes do kostela a pak mi řekl, zdali krásné Bezulátko jestě tam w jesličkách leží, zdali má jestě tak krásné twétiny kolem sebe a tak mnoho swétel!“

„Ale, draha Růženko, já tě přece nemohu w tomto otamžiku opustiti; tdo pak by tě mohl lépe osfetrowati jako twůj otec?“

„D, milý otče, zawolejte tedh Frantissku,“ profila úpenliwě Růženka.

„A to by ti, dítě mé, spūsobilo radost?“

„D, welikou radost! Matka mi prawiš, že Bezulátko jen jednou za rož přichází a to o Wánocih.“

„A ty wiš, Růženko, že jsou dnes Wánoce?“

„Zajisté, otče, wim to.“

„Růže,“ odpowěděl otec wyhýbamě, „půjdu tam tedh někdy we dne.“

Růženka sklonila smutně hlavu a welká slza stamula ji po tmáři.

„Milé dítě,“ prami otec, libaje Růženku, „což pak chceš, abyh tě hned opustil?“

„Nikoliw, drahy otče, chci jen, abyste ted šel do kostela“, profila Růženka se slzami w očich.

Otec zajwonil. Frantisska hned přišla do pokoje. „Bůstaň s Růženkou“, prawił krátce, „přijdu brzy domů.“

„Ach, jak jste dobrý, můj zlatý tatičku!“ zwolala radostně Růženka.

Frantisska posadila se u lážla a Růženka po chwilce sladce usnula. — —

Za čtwrt hodiny wešel pan Budil do kostela. Množstwí zbožného lidu hrnulo se sem. Slawnostně zněly warhany prostranným chrámem. Přechétné swíce hořely na oltáři, zahaleném w oblaci chrouče kadiblowého. Otec Růženciň krácel lhostejně množstwim lidu a šel až k misku, tde byly uprošted překrásných twétin postaweny jesličky. „Zwlášttní nápad od toho dítěte“, myslil si, „poslati mne sem w tuto hodinu! Ale přece, mohu-li ji tím aspoň poněkud pomhraziti (!), učinim to rád!“

Zatím rozhlízel se hladně kolem. Wěřici lid klečel a wroucně se modlil. Wisse sw. počala se konati, kněžstwo oběno bylo nejdrahocennejštimí rouchy a zpěw wěřicich splywal se jborh andělůhmi, kteří w nebi swé wečné „Hossanna“ zpíwaji.

W jesličkách ležela krásná sošsta Bezulátka. Toto ujimwalo se libezně na každého, rozwirajíc laskyplně náruč swou, jakoby chtělo každého přitisknouti

na swé slechetné srdce. Otec Růženciň pozorowal je delší dobu a jakási zwlášttní pocit z časů dáwných se ho zmocnil. Již chtěl z mista toho odejiti, ale lid stál jako hrabba, již nebylo mu možno se protlačiti. W tom otamžiku odesšel jeden z kněží od oltáře a wystoupil na kazatelnu. Pan Budil wytrwal tedh na swém místě.

Kněz učinil znamení sw. kříže a počal předmluwou: „Pojďte ke mně wšichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já wás obcerstwim.“ Słowa tato mluwila welice blahodárně k srdci nešťastného otce. Mimowolně tlačil se blize ku kazatelně, aby mohl lépe slyšeti a každé słowo z úst kazatelových bylo mu balsámem na zraněné srdce jeho. A tdyž kněz skončil, sewřel pan Budil hlavu swou rukama a hluboce se zamyslíl. — W oběti misse sw. bylo pokračowáno a otec Růženciň poslehl. Wypominal na swé šťastné mládt, tdy jako dítě na témže místě klečawal. Widěl w duchu swou dobrou maticku, wzpomněl si na swou ctnostnou manželku, kterou tak wiele milowal. Wypominal na Růženku, která pomalu krácela wstřic jistě smrti . . . a srdce jeho pronikla při těchto wzpomínkách nemyslowitelná bolest . . . proud horlkých slz wytrhly mu z očí. Po skončených bohoslužbách myšel z chrámu a twapně spěchal domů.

Zajwonil, Frantisska přišla mu otewřit dměre.

„Jak se daři Růžence?“ byla první jeho słowa.

„Spala od toho otamžiku, co jste odesšel; teprwe před chwilkou se probudila.“

Otec twapi do pokoje a objimaje swou dceru, prawi: „Byl jsem až dlouho wzdálen, Růženko?“

„Nikoliw, drahy tatínku! Powězte mi, bylo w kostelíčku krásně?“

„Ano, Růženko, bylo tam welice krásně; také Bezulátko tam bylo,“ odpowěděl otec a nutil se ku úsměwu.

„D, já wim“, zwolala Růženka, „bylo to jestě krásnějši než wloni.“

Otec pohlédl na Růžentu udiweně a zpozorowal teprwe nyní, jak její obličej záři. Dítě wyprawowalo mu radostný sen, jako by wisse bylo slutečně widělo, a slyšelo. Od Bezulátka chtělo obdržeti slib uzdrawení. A Růženka se slutečně uzdrawila a s ni zároveň srdce zbloudilého otce.

Druhého dne, o swátku sw. Štěpána, krácel opět pan Budil do kostela a dlouho klečel u zpowědnice . . . Růženka se očihledě pozdrawowala a za měsíc promázana swým otcem, šla do kostela, by milému Bezisslowi pošetowala za swé úplné uzdrawení.

(R o n e c.)

Verantwortlich für Redaction und Verlag: J. Kestel, Parzer in Odersky.

Druck von J. Schimigel in Ratibor.